

‘મારી ભાષાસજ્જતા’ વિભાગમાં સમાનાર્થી, વિરુદ્ધાર્થી, વાક્ય બનાવવા જેવી પ્રવૃત્તિ આપવામાં આવી છે. જેનાથી વિદ્યાર્થીઓએ અગાઉના ધોરણમાં શીખેલા વ્યાકરણમાં મુદ્દાઓનું દૃઢીકરણ થાય છે.

પ્રશ્ન-૧ ફકરો વાંચો અને ખૂટતા અક્ષર મૂકો.

(ની, નો, નું, નાં, વડે)

રોહન _____ કૂતરો તળાવ _____ પાળે બેઠો હતો. ગામ _____
છોકરાંએ કૂતરા _____ નામ ટાઈગર પાક્યું હતું. તે દોડે નહીં માટે તેને દોરડા _____
બાંધ્યો હતો.

પ્રશ્ન-૨ કૌંસમાં આપેલા શબ્દોનો ઉપયોગ કરી વાક્ય બનાવો.

(શેરડી, જોકર, ગલૂડિયું, વૃક્ષ, પપ્પા)

૧. _____
૨. _____
૩. _____
૪. _____
૫. _____

પ્રશ્ન-૩ આપેલા શબ્દોના વિરુદ્ધાર્થી શબ્દ કોષ્ટકમાંથી શોધીને લખો.

સ	મ	ની	ચે	ર
સુ	વા	વ	કા	લ
ખ	પ	ર	લ	ફ
દિ	વ	સ	ટ	ખ
ગ	અ	જ	વા	ળું

- ઉપર × _____
- સાંજ × _____
- રાત × _____
- અંધારું × _____
- આજ × _____
- દુઃખ × _____

પ્રશ્ન-૪ આપેલા શબ્દોના સમાનાર્થી શબ્દ કોષ્ટકમાંથી શોધીને લખો.

ન	અ	ર	આં	ખ
મ	દિ	જ	ફ	બ
ન	વ	ત	વા	ળ
લ	સ	વ	વ	ળું
ગ	મા	તા	ન	અ

નયન = _____
 દિન = _____
 જંગલ = _____
 મા = _____
 પ્રકાશ = _____
 વંદન = _____

પ્રશ્ન-૫ ઉદાહરણ પ્રમાણે શબ્દો બનાવો.

- (૧) કરમસદ : કર , રમ
 (૨) ભાવનગર : _____ , _____
 (૩) અમદાવાદ : _____ , _____
 (૪) પોરબંદર : _____ , _____
 (૫) નવરંગપુરા : _____ , _____

પ્રશ્ન-૬ ઉદાહરણ મુજબ લખો.

- (૧) સસલું - સસલાં
 (૨) કાગડો - _____ (૪) પપૈયું - _____
 (૩) રીંગણ - _____ (૫) આંબો - _____

પ્રશ્ન-૭ નીચે આપેલા શબ્દના છેલ્લા અક્ષર પરથી બીજા શબ્દો બનાવો.

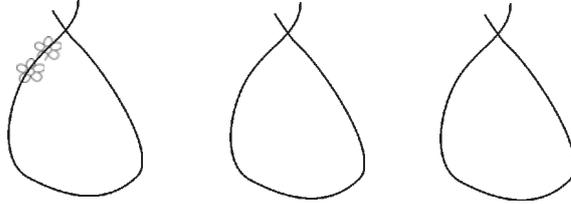
- (૧) કલમ, મગન, નગર , _____ , _____ , _____ ,
 _____ , _____ , _____
 (૨) રાજા, જાસૂદ, દરવાજો, _____ , _____ , _____ ,
 _____ , _____ , _____

- આ એકમ માટે વિદ્યાર્થીઓને વસ્તુઓ સરખા ભાગે વહેંચી તેને ભાગાકાર સ્વરૂપે લખવાની સમજ સ્પષ્ટ કરતા ઉદાહરણ આપી જરૂરી પુનરાવર્તન કરાવવું.
- એક અંકનો એક અંક વડે ભાગાકાર અને બે અંકનો એક અંક વડે ભાગાકાર થતો હોય તેવા દાખલા આ એકમમાં આપેલ છે. જેથી વિદ્યાર્થીઓ દ્વારા ગણવામાં આવેલી વિગતો ચકાસી જરૂર પડે ત્યાં યોગ્ય માર્ગદર્શન આપી ભાગાકારની સંકલ્પના સ્પષ્ટ કરવી.
- વિદ્યાર્થીઓને ૧ થી ૧૬ સુધીના ઘડિયાનું દૃઢિકરણ કરાવવું.
- ભાગ પાડવા માટે વિદ્યાર્થીઓ ગુણાકારનાં તથ્યોની મૌખિક ગણતરીનો ઉપયોગ કરે તે માટે તેમને જરૂરી માર્ગદર્શન આપવું.
- આ એકમમાં ભાગાકાર આધારિત કોયડા પણ મૂકવામાં આવેલ છે, જેથી જરૂર જણાય તો આ બાબત પણ વિદ્યાર્થીઓને માર્ગદર્શન આપવું.
- ભાગાકારનો આ એકમ વિદ્યાર્થી જો સારી રીતે શીખ્યા હશે તો તેમને ભાગાકાર આધારિત દાખલા અને કોયડા સમજવામાં અને ઉકેલવામાં સરળતા રહેશે.

● જૂથ પાડીને ભાગાકાર

પ્રશ્ન-૧ ભાગાકાર કરો.

(૧) ૩૩ ફૂલને ૩ સરખા જૂથમાં વહેંચતા દરેક જૂથમાં _____ ફૂલ આવે.

$$33 \div 3 = \underline{\hspace{2cm}}$$

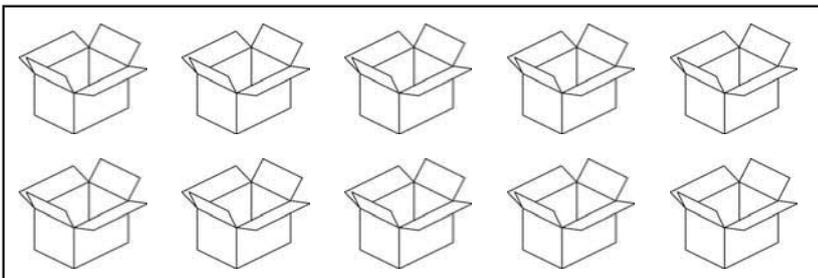
(૨) ૭૦ લખોટીને ૫ છોકરાને સરખા ભાગે વહેંચતા દરેક છોકરાને _____ લખોટી મળે.

$$70 \div 5 = \underline{\hspace{2cm}}$$

(૩) ૮૧ કેળાંને ૯ સરખાં જૂથમાં વહેંચતા દરેક જૂથમાં _____ કેળાં મળે.

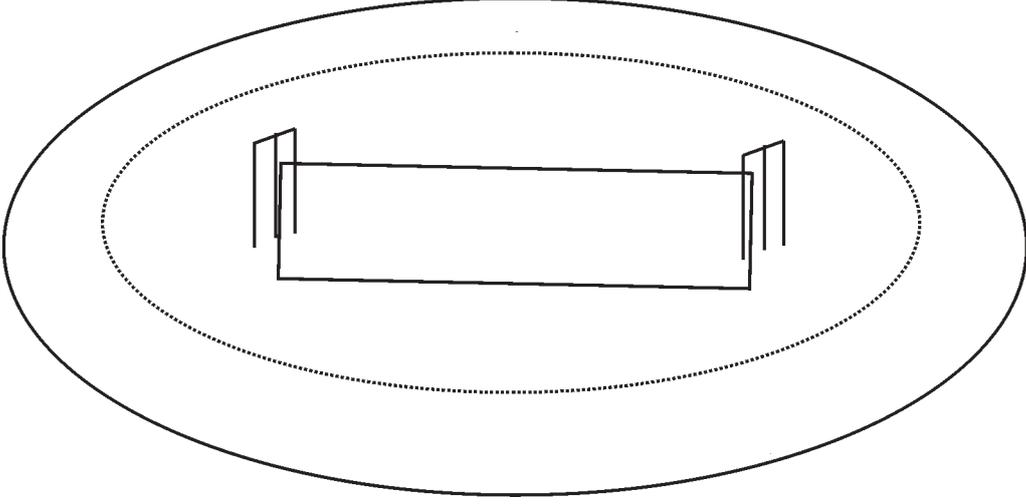
$$81 \div 9 = \underline{\hspace{2cm}}$$

(૪) કલ્પેશે ૧૨૦ બોલપેનને ૧૦ બોક્ષમાં સરખી-સરખી સંખ્યામાં મૂકી છે, તો તમે કહી શકશો કે દરેક બોક્ષમાં કેટલી બોલપેન હશે ?

$$120 \div 10 = \underline{\hspace{2cm}}$$

પ્રશ્ન-૨ ક્રિકેટ મેચમાં ખેલાડીઓએ કરેલા રનની વિગત પરથી નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ આપો.

(૧) રીનાએ તેના એક દાવમાં કુલ રનમાંથી ૨-૨ રન દોડી ને કુલ ૨૦ રન કર્યા, તો રીનાએ ૨-૨ રન કેટલી વખત લીધા હશે ?

$$૨૦ \div ૨ = \underline{\hspace{2cm}}$$

(૨) રહીમાએ ૨૫ રન કર્યા. તેમાંથી ૧૨ રન ૩-૩ રન દોડીને કર્યા હોય, તો તેણે ૩-૩ રન કેટલી વખત લીધા હશે ?

$$૧૨ \div ૩ = \underline{\hspace{2cm}}$$

(૩) ટીનાએ તેના દાવમાં માત્ર યોગ્ગા મારીને ૩૬ રન કર્યા હોય, તો ટીનાએ કુલ કેટલાં યોગ્ગા માર્યા હશે ?

$$૩૬ \div ૪ = \underline{\hspace{2cm}}$$

(૪) જિજ્ઞાએ તેના એક દાવમાં ૧૦૦ રન કર્યા. આ ૧૦૦ રન માંથી ૪૮ રન છગ્ગા મારીને કર્યા, તો જિજ્ઞાએ કેટલાં છગ્ગા માર્યા હશે ?

$$૪૮ \div ૬ = \underline{\hspace{2cm}}$$

પ્રશ્ન-૩ મૌખિક ગણતરી કરી જવાબ આપો.

(૧) ૨૦ ચોકલેટને ચાર બાળકો વચ્ચે સરખા ભાગે વહેંચતા દરેક બાળકને કેટલી ચોકલેટ મળશે ?

_____

(૨) ૫૧ મણકામાંથી સરખા મણકાવાળી ૩ માળા બનાવતા દરેક માળામાં કેટલા મણકા આવશે ?

_____

(૩) પાંચ - પાંચ પેન્સિલનું એક જૂથ બનાવવામાં આવે, તો ૧૦ પેન્સિલમાંથી આવા કેટલા જૂથ બનશે ? _____

- ગુણકારના તથ્યનો ઉપયોગ કરી ભાગાકાર

પ્રશ્ન-૪ (૧) ૨ના ઘડિયાનો ઉપયોગ કરી બબ્બેના જૂથમાં ભાગ પાડો.

૧	$૬ \div ૨ = \underline{\hspace{2cm}}$
૨	$૧૦ \div ૨ = \underline{\hspace{2cm}}$
૩	$૧૮ \div ૨ = \underline{\hspace{2cm}}$
૪	$૧૬ \div ૨ = \underline{\hspace{2cm}}$
૫	$૮ \div ૨ = \underline{\hspace{2cm}}$
૬	$૨૦ \div ૨ = \underline{\hspace{2cm}}$
૭	$૧૪ \div \underline{\hspace{2cm}} = ૭$

(૨) ૫ ના ઘડિયાનો ઉપયોગ કરીને ૫ના જૂથમાં ભાગ કરો.

૧	$૫ \div ૫ = \underline{\hspace{2cm}}$
૨	$૧૦ \div ૫ = \underline{\hspace{2cm}}$
૩	$૧૫ \div ૫ = \underline{\hspace{2cm}}$
૪	$૨૫ \div ૫ = \underline{\hspace{2cm}}$
૫	$૩૦ \div ૫ = \underline{\hspace{2cm}}$
૬	$૪૦ \div ૫ = \underline{\hspace{2cm}}$
૭	$૨૦ \div ૫ = \underline{\hspace{2cm}}$
૮	$૩૫ \div ૫ = \underline{\hspace{2cm}}$
૯	$૫૦ \div ૫ = \underline{\hspace{2cm}}$
૧૦	$૪૫ \div ૫ = \underline{\hspace{2cm}}$

(૩) ૧૦ ના ઘડિયાનો ઉપયોગ કરીને ભાગાકાર કરો.

૧	$૧૦ \div ૧૦ = \underline{\hspace{2cm}}$
૨	$૨૦ \div ૧૦ = \underline{\hspace{2cm}}$
૩	$૪૦ \div ૧૦ = \underline{\hspace{2cm}}$
૪	$૩૦ \div ૧૦ = \underline{\hspace{2cm}}$
૫	$૫૦ \div ૧૦ = \underline{\hspace{2cm}}$
૬	$૬૦ \div ૧૦ = \underline{\hspace{2cm}}$
૭	$૮૦ \div ૧૦ = \underline{\hspace{2cm}}$
૮	$૯૦ \div ૧૦ = \underline{\hspace{2cm}}$
૯	$૭૦ \div ૧૦ = \underline{\hspace{2cm}}$
૧૦	$૧૦૦ \div ૧૦ = \underline{\hspace{2cm}}$

જવાબો

પ્રશ્ન-૧	(૧) ૧૧	(૨) ૧૪	(૩) ૯	(૪) ૧૨
પ્રશ્ન-૨	(૧) ૧૦	(૨) ૪	(૩) ૯	(૪) ૮

English

9. *Tim Tim Tara*

- ગમે તે એક શબ્દથી શરૂઆત કરો. પસંદ કરેલ શબ્દનો જે છેલ્લો અક્ષર હોય, તે અન્ય શબ્દનો પ્રથમ અક્ષર હોવો જોઈએ. આ બંને શબ્દો પાસે આપેલ ● ને જોડો અને આ જ રીતે પ્રવૃત્તિ આગળ વધારો બાળમિત્રો, 'કયું ચિત્ર બને છે?' તે કહો.

ઉદાહરણ : CAT - TIGER - ROSE

EGG

NOSE ●

● GOAT

PEN ●

● TIGER

HOP ●

● RED

DISH

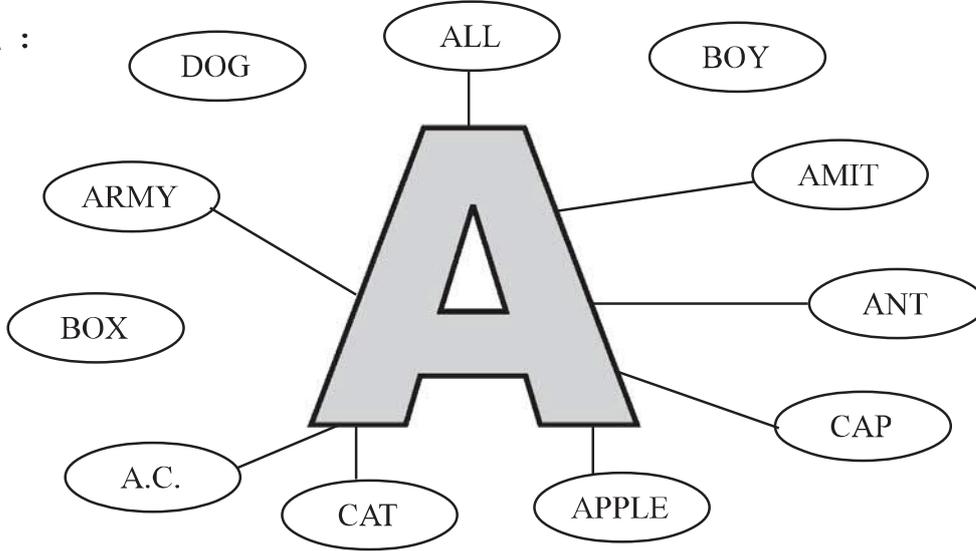
- ☺ બાળમિત્રો, શું તમને ઉપરના બધાં શબ્દોનો અર્થ ખ્યાલ છે ? જો ના, તો તે શબ્દોનો અર્થ તમારા મિત્રો કે મમ્મી-પપ્પાને પૂછો.

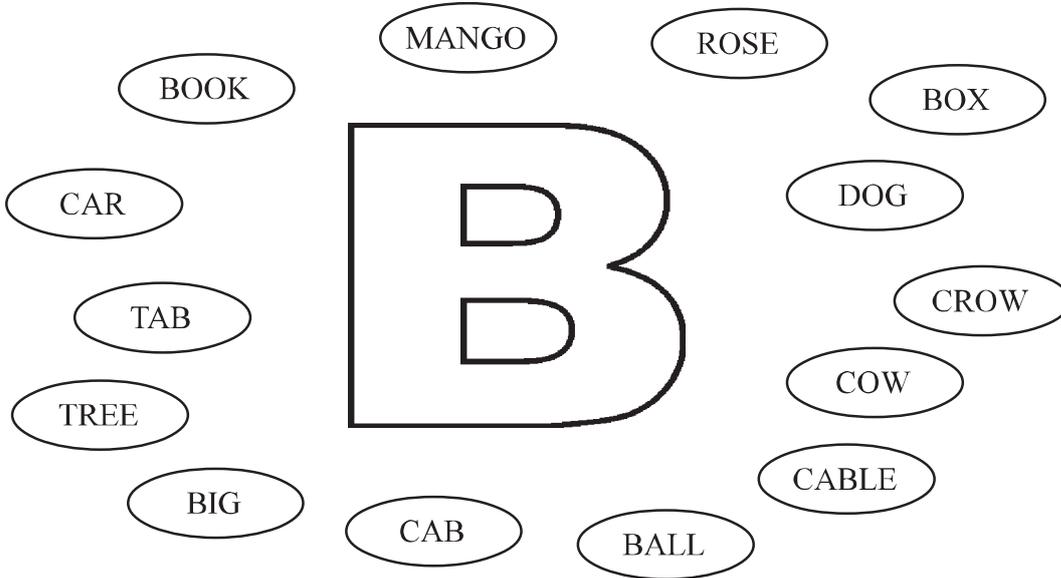
10. Find My Friends

- શબ્દોની વચ્ચે આપેલ મૂળાક્ષરમાં મનગમતા રંગ પૂરો અને ફરતે આપેલ શબ્દોમાંથી જે શબ્દોમાં એ મૂળાક્ષર આવતો હોય તે શબ્દને વચ્ચેના રંગપૂરેલ મૂળાક્ષર સાથે ઉદાહરણ પ્રમાણે જોડો.

ઉદાહરણ :

(1)

(2)

CAR

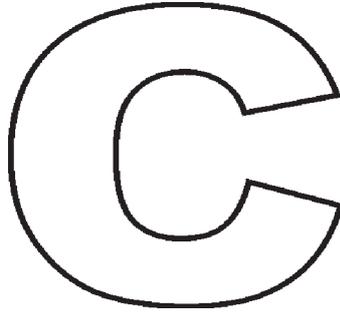
PENCIL

MOTHER

SCHOOL

CITY

POLICE

BOAT

SHEEP

PEN

PIN

CAT

CHIRAG

(3)

COAT

BAT

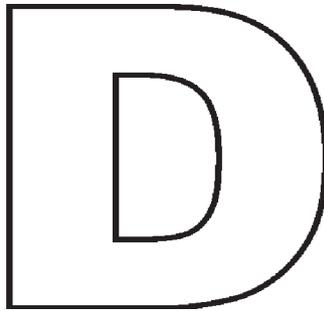
DOCTOR

CARD

ROSE

BAG

DISH

LION

TREE

DOG

CLASS

DOOR

BODY

DEAR

(4)

FUN

FISH

SAFE

MOON

FREE

ZEBRA

EGG

FIRE

BUS

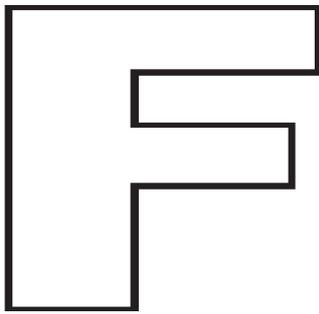
LIFE

TIGER

FATHER

FIRST

LEFT

(5)

PEN

GAURAV

GOAT

DOG

GIRL

BUS

TREE

CUP

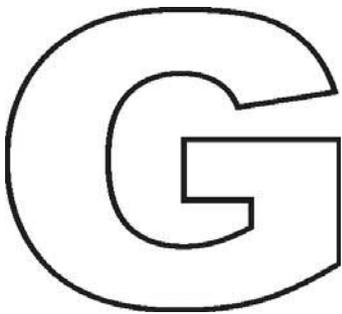
GROW

GROUP

INDIA

GREEN

MONKEY

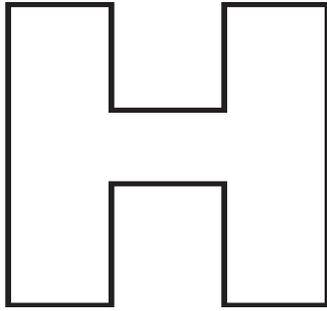
(6)

UNCLE

SHIRT

HEN

HOME

BIRD

THREE

HIMESH

HAPPY

HORSE

YAK

HEAR

SHINE

(7)

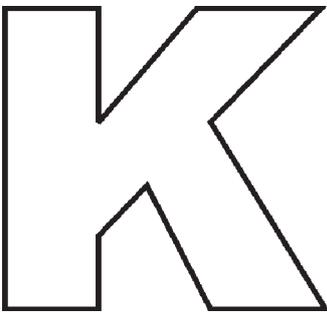
KNIFE

RABBIT

KITE

KARTIK

PARK

RIVER

CLASS

CRICKET

CITY

KING

LIKE

KNOW

ZEBRA

(8)

TEAR

RABBIT

HAIR

EAR

BANK

R

REST

TAXI

RIGHT

ROSE

TYRE

TEA

RAVI

RED

(9)

GOLD

TREE

SEAT

TIGER

SHIP

CLASS

T

TEACHER

SILK

TIME

TRAFFIC

UNCLE

POT

TAIL

TRAIN

